

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON
KANTONALNI SUD U ZENICI
Broj: 43 0 P 216151 23 Gž
Zenica, 28.02.2024. godine

Kantonalni sud u Zenici, u građanskom vijeću sastavljenom od sudija: Nedeljka Mađar-Ramljak, kao predsjednica vijeća, Indira Pašić i Ljilja Subašić, kao članice vijeća, u pravnoj stvari tužitelja Dž. H. iz K., ul. ..., zastupan po Advokatskom društvu „Hadžimahmutović” d.o.o. Zenica, protiv tuženog JP Autoceste F BiH d.o.o. Mostar, ulica Braće Fejića bb, Mostar, zastupan po uposlenicima A. K. i S. Dž., radi naknade materijalne štete v.s. 9.452,29 KM, odlučujući o žalbi tuženog izjavljenoj protiv presude Općinskog suda u Zenici broj: 43 0 P 216151 22 P od 02.11.2023.godine, u sjednici vijeća održanoj dana 28.02.2024. godine, donio je slijedeću

P R E S U D U

Žalba se odbija i presuda prvostepenog suda potvrđuje.

Odbija se zahtjev tužitelja za naknadu troškova sastava odgovora na žalbu u iznosu od 526,50 KM.

Obrazloženje

Presudom prvostepenog suda, obavezan je tuženi da tužitelju isplati iznos od 9.452,29 KM sa zakonskim zateznim kamatama počev od 16.07.2022. godine pa do isplate, kao i da tužitelju naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 1.933,40 KM, sve u roku od 30 dana.

Protiv navedene presude žalbu je blagovremeno izjavio tuženi zbog pogrešne primjene materijalnog prava, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i povrede odredaba parničnog postupka. U žalbi se navodi da tuženi smatra da je prvostepeni sud pogrešno primijenio materijalno pravo kada je istog obavezao na naknadu materijalne štete kako je to određeno pobijanom odlukom. Donošenjem prvostepene presude došlo je do povrede odredbi člana 8., 123. u vezi sa članom 126. ZPP F BiH, odredbi člana 20., 41., 48. i 52. Zakona o cestama F BiH, člana 30. Pravilnika o održavanju javnih cesta F BiH, kao i člana 154. i 184. ZOO. Prvostepeni sud odgovornost žalitelja veže samo činjenicom da je pas izletio na kolovoz auto-ceste a da pri tome nema dokaza o konkretnom propustu u održavanju i zaštiti auto-ceste, što je morao dokazati tužitelj prema odredbi o teretu dokazivanja. Nije pravilno cijenjen iskaz svjedoka ophodara M. A., koji je u redovnim i vanrednim ophodnjama utvrdio da nije bilo oštećenja infrastrukture auto-ceste, niti zaštitne ograde. S obzirom na izloženo, tuženi predlaže da Kantonalni sud u Zenici u postupku po žalbi uvaži žalbu tuženog i preinači pobijanu presudu Općinskog suda u Zenici, na način što će tužitelja odbiti sa tužbenim zahtjevom u cijelosti u odnosu na tuženog JP Autoceste F BiH d.o.o. Mostar i istog obavezati

na plaćanje svih troškova nastalih u ovom postupku, troškova takse na žalbu prema odluci suda, ili pak da ukine presudu prvostepenog suda i predmet vrati na ponovno odlučivanje.

U odgovoru na žalbu tužitelj navodi da tuženi ponavlja navode date u toku postupka na koje se tužitelj u više navrata izjasnio kod kojih izjašnjenja i dalje ostaje, te predlaže da ovaj sud žalbu odbije kao neosnovanu u cijelosti, uz naknadu troškova odgovora na žalbu, u iznosu od 526,50 KM.

Nakon što je ispitao prvostepenu presudu u granicama razloga navedenih u žalbi, pazeći po službenoj dužnosti na primjenu materijalnog prava i povredu odredaba parničnog postupka, shodno odredbi člana 221. Zakona o parničnom postupku („Službene novine Federacije BiH“, broj 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15), drugostepeni sud je zaključio slijedeće:

Žalba nije osnovana.

Prvostepeni sud je pravilno cijenio sve izvedene dokaze, u vezi s odredbom člana 8. Zakona o parničnom postupku, između ostalih, zapisnik o izvršenom uviđaju, MUP-a ZDK, PU II, PS Visoko broj 08-02-09/1-28-155/22 od 05.07.2022.godine uz popratni Akt MUP-a ZDK PU II, PS Visoko broj 08-02-09/1-03-5-8-3757/22 od 21.07.2022.godine, 7x fco Printane fotografije MUP-a ZDK, PU II, PS Kakanj broj 08-02-09/1-28-155/22 od 05.07.2022.godine, CD sa fotografijama, Prvi pojedinačni ugovor za redovno održavanje autoceste A1“ JPAC 1314-B-130-1-21 od 20.09.2021.godine, Ophodarski dnevnik izvođača radova za redovnu i vanrednu ophodnju od 05.07.2022.godine, izjave svjedoka O. A. i M. A., nalaz i mišljenje, kao i dopunu nalaza i mišljenja vještaka saobraćajne struke Rizvan Ervina, izjavu vještaka na glavnoj raspravi od 05.09.2023.godine, nakon čega je na utvrđeno činjenično stanje pravilno primijenio materijalno pravo, odredbe Zakona o cestama FBiH, odredbe Zakona o obligacionim odnosima, kada je odlučio kao u izreci pobijane odluke, pravilno je cijenio neosnovanim prigovor pasivne legitimacije tuženog, te je pravilno odlučio o troškovima postupka, u vezi s odredbama člana 386. i 387. ZPP.

Obrazloženje pobijane presude, počev od izlaganja zahtjeva stranaka, navoda o činjenicama na kojima su ti zahtjevi zasnovani, zatim dokaza i ocjene dokaza, te propisa na kojima je prvostepeni sud zasnovao presudu, sadrži sve one elemente koje mora da sadrži obrazloženje svake presude, a koji su pobrojani u članu 191. stav 4. Zakona o parničnom postupku. Za ovakvu svoju odluku, prvostepeni sud je dao jasne, logične i uvjerljive razloge koje, kao odgovarajuće, u potpunosti prihvata i drugostepeni sud.

Predmet spora u ovoj pravnoj stvari je zahtjev tužitelja za naknadu materijalne štete na pmv marke „BMW“, koja je nastala u saobraćajnoj nezgodi koja se dogodila dana 05.07.2022. godine na auto-putu A1, u mjestu Arnautovići, općina Visoko, u ukupnom iznosu od 9.452,29 KM, tj., zahtjev za naknadu štete koja je nastala u kontaktu putničkog motornog vozila „BMW“ sa psom koji se iznenada našao na kolovozu auto-puta, a što je po tvrdnjama tužitelja skrivio tuženi, zbog propusta u vršenju poslova upravljanja i održavanja predmetnog auto-puta.

Iz iskaza svjedoka M. A., između ostalog proizilazi, da su taj dan kao i svaki drugi, uradili tri redovne ophodnje (od 4,20 do 6,20 ujutro, od 15,30-17,20 sati i od 22,20-24,00 sata -do ponoći), da su uradili jednu vanrednu ophodnju koja se odnosila na predmetni udes, da svaku ophodnju upisuju u Ophodarski dnevnik, da su prilikom vršenja tri redovne ophodnje pregledali cestovnu infrastrukturu i zaštitne žičane ograde koja spriječava prolazak ljudi i

životinja na kolovoz auto-puta, kojom prilikom nisu uočili nikakva oštećenja, da su i prilikom vanredne ophodnje sve pregledali, ali da nisu uočili nikakva oštećenja kroz koja bi mogao proći taj pas.

Iz iskaza svjedoka O. A., između ostalog proizilazi, da se sjeća saobraćajne nezgode koja je bila dana 05.07.2022. godine, da kada su on i kolega stigli na lice mjesta, prvo su na auto-putu vidjeli uginulog psa koji leži, ne može se sjetiti tačno gdje je bio, da je nešto dalje na zaustavnoj traci bilo vozilo BMW u kojem je bio vozač sa kojim su obavili razgovor koji im je rekao, da se kretao autoputom iz pravca Sarajeva, da mu je u jednom trenutku izletio pas, da istog nije mogao izbjeći, nakon čega je ostvario kontakt vozila sa psom i vozilo zaustavio na zaustavnoj traci, da su fotografisali lice mjesta i vozilo.

Iz Zapisnika o izvršenom uviđaju, MUP-a ZDK, PU II, PS Visoko broj 08-02-09/1-28-155/22 od 05.07.2022.godine uz popratni Akt MUP-a ZDK PU II, PS Visoko broj 08-02-09/1-03-5-8-3757/22 od 21.07.2022.godine i 7x fco Printane fotografije MUP-a broj 08-02-09/1-28-155/22 od 05.07.2022.godine proizilazi, da je Dž. H. vozač vozila marke "BMW", registarskih oznaka: ..., vlasništvo tužitelja, upravljajući istim na auto-putu A1u mjestu Arnautovići, Općina Visoko, prednjim lijevim dijelom vozila ostvario kontakt sa psom koji je izišao sa lijeve strane puta, da je na vozilu nastala materijalna šteta, što se vidi na fotografijama u prilogu, a proizilazi iz zapisnika o oštećenju od 06.07.2022.godine (vještak imao na uvid), kao i da je na licu mjesta pronađen uginuli pas.

Iz nalaza i dopune nalaza i mišljenja vještaka saobraćajne struke Rizvan Ervina, koji je prvostepeni sud nakon dopune nalaza na koju nije bilo primjedbi pravilno cijenio stručnim i jasnim, u svemu datim u skladu s pravilima struke, između ostalog proizilazi, (cijenio fotodokumentaciju sa lica mjesta saobraćajne nezgode i CD sa fotografijama), da je na osnovu prethodno provedene detaljne analize saobraćajne nezgode, uviđajnog materijala, zatim rezultata izvršenih proračuna kao i vremensko prostorne analize saobraćajne nezgode koja se dogodila dana 05.07.2022.godine, da je do opasne situacije došlo usljed, za vozače, neočekivane pojave psa i njegovog nepredvidljivog kretanja po operativnoj površini kolovoza autoputa A1, da na osnovu raspoložive dokumentacije u spisu nije našao propust na strani vozača pmv BMW, te je utvrdio da visina štete na predmetnom vozilu na dan izrade nalaza, obračunata na bazi totalne štete iznosi 9.452,29 KM.

Odredbe člana 154. stav 1., 155., 184., 186. i 277., Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list R BiH“, broj: 2/92, 13/93 i 13/94, te „Službene novine Federacije BiH“, broj: 29/03 i 42/11) prvostepeni sud je citirao na strani 5., pobijane odluke pa ih ovaj sud neće ponavljati, a tuženog na iste upućuje.

Odredbe člana 12., 13., 16., 20., 41., stav 1. tačka 14., 48., 50. i 52. Zakona o cestama Federacije BiH („Službene novine F BiH“, broj: 12/10, 16/10 i 66/13) prvostepeni sud je citirao na strani 5. i 6., pobijane odluke, pa ih ovaj sud neće ponavljati, kao i odredbu člana 6. Pravilnika o održavanju javnih cesta u kojoj je propisano da održavanje javnih cesta planiraju, organizuju i provode upravitelji ceste definisani članom 13. Zakona o cestama (strana 6. stav 3. pobijane odluke).

Odgovornost tuženog, a i njegovu pasivnu legitimaciju prvostepeni sud temelji na odredbi člana 13. stav 1., te odredbi člana 20. Zakona o cestama Federacije BiH u kojoj je propisano, da u slučaju saobraćajne nezgode korisniku javne ceste koji se pridržava saobraćajnih i tehničkih propisa utvrđenih Zakonom o osnovama sigurnosti saobraćaja na

cestama u BiH („Službeni glasnik BiH”, broj 6/06) ili drugom zakonskom regulativom vezanom uz sigurnost saobraćaja na cestama i to: postavljena saobraćajna signalizacija na cesti, tehnička ispravnost vozila, kvalifikovanost i sposobnost vozača, prilagođenost brzine stanju na cesti i vremenskim prilikama, poštujući princip da zaustavni put odgovara putu preglednosti - upravitelj ceste dužan je nadoknaditi štetu, ako je šteta nastala usljed nedostatka na cesti.

Kada se ima u vidu da je odredbom člana 11. Zakona o cestama FBiH propisano, da javne ceste moraju biti građene, rekonstruisane i održavane tako da ih na siguran način mogu koristiti svi korisnici cesta koji se pridržavaju saobraćajnih propisa i saobraćajne signalizacije na cestama, da je odredbom člana 13. stav 1. istog Zakona o cestama propisano, da upravljanje, građenje, rekonstrukciju, održavanje i zaštitu auto-cesta vrše Autoceste Federacije BiH, da je odredbom člana 16. istog Zakona regulisano, da su djelatnost Autocesta FBiH, poslovi i zadaci na auto-cestama i brzim cestama, a u te poslove i zadatke spada, između ostalog, i obavljanje poslova održavanja i zaštite (član 16. alineja 2.), da je odredbom člana 41. stav 1. Zakona propisano, da održavanje cesta, u smislu ovog Zakona, obuhvaća izvođenje radova kojima se osigurava nesmetan i siguran saobraćaj i očuvanje projektovnog stanja ceste, odnosno izvođenje radova nabrojanih u ovom članu, da u navedeno spada i postavljanje, održavanje zaštitne mreže koja fizički odvaja auto-cestu sa zaštitnim pojasom od okoline, tada je pravilan zaključak prvostepenog suda, da je tuženi kao upravitelj predmetnog auto-puta, a radi bezbjednosti saobraćaja, po samom zakonu bio dužan poduzeti odgovarajuće mjere da spriječi ulazak pasa lualica na auto-put (proizilazi iz izvedenih dokaza) što je u konkretnom slučaju izostalo, zbog kojeg propusta je skrivio predmetnu saobraćajnu nezgodu u kojoj je nastala materijalna šteta na vozilu tužitelja, u visini koja je utvrđena nalazom vještaka.

Iz odredbe člana 52. Zakona o cestama Federacije BiH proizilazi, da se pod zaštitom javnih cesta u smislu ovog Zakona podrazumijeva zaštita od nekontrolisanog izlaska većeg broja ljudi, djece, te stoke i divljači na cestu (stav 1. alineja 5.).

Na pravilnost pobijane odluke ne utiče to što je svjedok ophodar M. A. izjavio, da prilikom vršenja ophodnje nisu našli oštećenja na zaštitnoj ogradi, da svako oštećenje na zaštitnoj ogradi mogu uočiti, kada se ima u vidu da ni pored toga nije spriječen neočekivani ulazak pasa na auto-cestu, koji je za vozača bio neočekivana i iznenadna prepreka, kao i kada se ima u vidu da vještak na osnovu raspoložive dokumentacije u spisu nije našao propust na strani vozača pmv „BMW”, u trenutku stupanja psa lualice na kolovoz, niti je vozač imao tehničke mogućnosti izbjegavanja saobraćajne nezgode.

Dakle, iz provedenih dokaza i činjeničnog utvrđenja prvostepenog suda proizilazi, da je do nastanka predmetne saobraćajne nezgode došlo usljed prisustva psa lualice na auto-putu A1 u mjestu Arnautovići koja je rezervisana isključivo za kretanje motornih vozila koji je za vozača putničkog vozila „BMW“ bio iznenadna i neočekivana prepreka, koju nije mogao izbjeći, kako to proizilazi iz nalaza i mišljenja vještaka, zbog čega je vozačtom prilikom prednjim dijelom vozila ostvario kontakt sa psom, udario u psa, usljed čega je na predmetnom vozilu nastala materijalna šteta utvrđena nalazom i mišljenjem vještaka, koji je obračun štete izvršio po principu „totalna šteta“, na osnovu kojeg je konačno i opredijeljen tužbeni zahtjev.

Slijedom utvrđenja, a nije ni sporno, da u vezi s odredbom člana 48. Zakona o cestama i u vezi s članom 13. Pravilnika o održavanju javnih cesta, upravitelj cesta, izvođenje radova gradnje, rekonstrukcije i održavanja javnih cesta ustupa izvođaču specijaliziranom za te

poslove po postupku i na način utvrđen Zakonom o javnim nabavkama, kao i da je u konkretnom slučaju zaključen Ugovor od 20.0.2020.godine sa izvođačem radova, koje činjenice, obzirom da se saobraćajna nezgoda desila na auto-cesti FBiH, ne isključuje zakonsku odgovornost tuženog, radi čega je prvostepeni sud pravilno cijenio neosnovanim prigovor pasivne legitimacije, niti je osnovan žalbeni prigovor o pogrešnoj primjeni odredbe člana 154. i 158.ZOO. Tuženi za održavanje ceste koja mu je povjerena na upravljanje, za štetu zbog neodržavanja iste odgovara po principu pretpostavljene krivice (član 154. stav 1. u vezi sa članom 158. Zakona o obligacionim odnosima), što znači da se može potpuno ili djelimično osloboditi odgovornosti za štetu ukoliko se elemenat puta potpuno ili djelimično isključi kao uzrok nastanka štete, što tuženi na kojem je teret dokazivanja ovih činjenica nije dokazao.

Osim toga, tuženom je od strane Federalnog ministarstva prostornog uređenja izdata dozvola za upotrebu, od kojeg dana i nakon izvršene primopredaje ove ceste, tuženi kao javno preduzeće za puteve dužno je održavati put u takvom stanju koje omogućava bezbjedno kretanje korisnika puta, bez obzira na to u kakvom je stanju primilo put, tada se ne može cijeliti osnovanim prigovor pasivne legitimacije tuženog, jer je tuženi javno preduzeće koje upravlja predmetnim auto-putem i odgovara za štetu koja nastane korisnicima auto-cesta zbog propusta u obavljanju poslova upravljanja i održavanja auto-puta, kako to pravilno zaključuje i prvostepeni sud, niti su u tom pravcu osnovani žalbeni navodi tuženog.

S obzirom na navedeno, ne mogu se prihvatiti žalbeni navodi tuženog u kojim tvrdi, da na osnovu materijalne dokumentacije, te iskaza svjedoka M. A. nije bilo elemenata za uzročno-posljedično povezivanje radnji, odnosno propusta tuženog sa nastalom saobraćajnom nezgodom, da na utvrđeno činjenično stanje prvostepeni sud nije pravilno primijenio materijalno pravo, odredbe Zakona o cestama F BiH, da prvostepeni sud nije cijenio pravilno u vezi s članom 8. ZPP izjavu svjedoka ophodara, da odluku o uzročno-posljedičnoj vezi nije donio na osnovu svih izvedenih dokaza, da nije pravilno zaključio da je tužitelj provedenim dokazima dokazao da je šteta na njegovom vozilu nastala usljed iznenadne pojave psa na kolovozu auto-cesta.

Ovo prije svega, jer su, i prema ocjeni ovog suda, pravilni zaključci prvostepenog suda, da je tužitelj dokazao (član 8. ZPP) da je šteta na njegovom vozilu nastala usljed iznenadne pojave psa na kolovozu autoceste, da je tuženi dužan da tužitelju naknadi materijalnu štetu s obzirom na to da upravlja javnim cestama, te da svoju obavezu održavanja i zaštite javnih cesta nije ispunio usljed čega je oštećeno vozilo tužitelja, jer je došlo do iznenadne pojave psa na kolovozu ceste, a kako su auto-cesta zajedno sa zaštitnim pojasom fizički odvojene zaštitnom mrežom od okolnog zemljišta, to sama pojava psa na kolovozu predstavlja propust u održavanju auto-cesta, jer radovi održavanja auto-cesta moraju biti vršeni na način kojim se osigurava nesmetan i siguran saobraćaj na cestama.

Osim toga, žalbeni navodi tuženog predstavljaju ocjenu dokaza od strane tuženog, a žalitelj ne može svoju ocjenu dokaza suprotstaviti ocjeni dokaza koju je, shodno odredbama člana 8. i 123. stav 2. Zakona o parničnom postupku izvršio prvostepeni sud, jer je prema navedenim zakonskim odredbama samo sud ovlašten da pravilnom ocjenom dokaza utvrđuje činjenice na osnovu kojih će donijeti odluku.

Odluku o troškovima postupka prvostepeni sud je donio pravilnom primjenom odredbe člana 386. stav 1. i člana 387. Zakona o parničnom postupku.

Odluka o troškovima sastava odgovora na žalbu je donesena na osnovu člana 387. stav 1. Zakona o parničnom postupku, cijeneći da odgovor na žalbu nije bio potreban, niti je bio od uticaja na ishod ovog postupka.

Ostali žalbeni navodi tuženog (sudska praksa nije izvor prava) za ishod spornog odnosa i ovog žalbenog postupka nisu od značaja, radi čega ih drugostepeni sud, saglasno odredbama iz člana 231. Zakona o parničnom postupku nije posebno cijenio.

Slijedom navedenog, odlučeno je kao u izreci, primjenom odredbe iz člana 226. Zakona o parničnom postupku.

Predsjednica vijeća

Nedeljka Mađar-Ramljak